

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 8114/2021
18.05.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радован Цвејић, адвокат из ..., против тужених ББ из ... и мал. ВВ из ..., чији је законски заступник ујак ГГ из ..., а које заступа заједнички пуномоћник Бисерка Крпић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1648/21 од 15.09.2021. године, у седници већа одржаној 18.05.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 1648/21 од 15.09.2021. године у преиначујућем делу става првог изреке и у ставу трећем изреке и у овом делу предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици П 721/2019 од 05.01.2021. године, која је исправљена решењем истог суда П 721/19 од 06.05.2021. године, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац предложио суду да обавезе тужене да исплате на текући рачун Ванса ... наведен у изреци целокупан зајам који са даном 30.05.2012. године износи 11.112,80 евра у динарској противвредности, а сходно закљученом уговору о зајму између тужиоца и Ванса ..., као и припадајућу законску затезну камату обрачунату од 01.06.2012. године до исплате. Решењем истог суда П 721/2019 од 04.06.2021. године, обавезан је тужилац да туженима надокнади трошкове поступка у износу од 172.125,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1648/21 од 15.09.2021. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је делимично усвојена, делимично одбијена, првостепена пресуда која је исправљена решењима од 06.05.2021. године и 04.06.2021. године, преиначена тако што је усвојен тужбени захтев и обавезани тужени да до висине вредности наслеђене имовине покојног ДД, исплате на текући рачун Ванса ... заведен под бројем наведеним у изреци, целокупан зајам у износу од 11.111,80 евра са законском затезном каматом на евре почев од дана 29.08.2014. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, у складу са закљученим уговором о зајму између тужиоца и Ванса ... под бројем 55-264-00003238, као и да надокнаде тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 252.850,00 динара. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је потврђена у осталом

одбијајућем делу. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу на име трошкова жалбеног поступка исплате износ од 131.600,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у погледу преиначујућег дела и одлуке о трошковима поступка, тужени су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи на основу члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је оценио да у конкретном случају нема места одлучивању о ревизији применом института посебне ревизије из члана 404. ЗПП, с обзиром да је ревизија дозвољена на основу члану 403. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док повреде поступка из члана 374. став 2. тачка 1.,3.,7.,9. и 12. ЗПП нису прописане као ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је дана 02.06.2010. године са Ванса ... закључио субвенционисани уговор о кредиту, који су као садужници потписали ЂЂ, ЕЕ и правни претходник тужених сада покојни ГГ. Кредит у износу од 900.000,00 динара банка је одобрила тужиоцу за кредитирање пољопривредне и прехрамбене производње, са каматном стопом од 5%. Под истим условима кредитна средства је добила и ЖЖ, чија су средства пребачена на рачун ЂЂ по основу фиктивног уговора, с обзиром да је био најбољи пријатељ ДД. Тужилац и ЖЖ су уговоре о кредиту закључили на молбу покојног ДД, коме је новац био потребан за инвестиције у пољопривредно газдинство. ДД у уговореном року од годину дана није успео да врати износ кредита, па је замолио тужиоца и ЖЖ да потпишу уговоре са објашњењем да се ради о продужењу рока за отплату, иако се радило о новим уговорима о кредиту из 2011. године. Нови уговор са тужиоцем је закључен 06.06.2011. године и одобрен му је кредит у висини од 10.000 евра са каматом од 18,50% и доспећем отплате за годину дана. Као жиранти у уговору наведени су ЖЖ и ДД. Како дуг није плаћен банка је покренула извршни поступак Ив 523/14 који је после две безуспешне продаје окончан решењем о остави. Стање дуга на дан 29.08.2014. године износио је укупно 11.111,80 евра. ДД и његова супруга преминули су у саобраћајној несрећи 04.12.2011. године, а након што је спроведен оставински поступак за наследнике на имовини ДД оглашени су овде тужени ББ и малолетна ВВ. Укупна вредност заоставштине није процењена, а у оставинском поступку девет поверилаца је пријавило своја потраживања.

Првостепени суд је одбио тужбени захтев, јер иако су кредитна средства прибављена за инвестиционе послове покојног ДД и формални корисници кредита новац нису примили, тужилац није доказао колико износи вредност заоставштине, а ни потраживања деветоро поверилаца који су пријавили своја потраживања у оставинском поступку, а на тужиоцу је у смислу одредбе члана 231. став 1. и 2. ЗПП био терет

доказивања вредности имовине у тренутку смрти оставиоца и вредности преостале наслеђене имовине.

Другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду прихватајући изложено становиште првостепеног суда да је тужилац активно легитимисан за подношење тужбе у овој правној ствари, јер тужилац као номинални корисник кредита жели да реализује потраживање према правном претходнику тужених тако да средства остварена из кредита која су стављена на располагање правном претходнику тужених буду враћена банци, као и становиште да наследник одговара само до висине вредности наслеђене имовине, а да у конкретном случају наслеђену имовину терети потраживање више поверилаца. Међутим, имајући у виду да заоставштину утврђену решењем о наслеђивању чине непокретне и покретне ствари велике вредности постоји обавеза на исплату на начин одређен изреком другостепене пресуде, стим што ће обим обавезе бити одређен тек у извршном судском поступку, спрам приоритета који по закону буде остварио сваки од поверилаца.

Основано се ревизијом тужених указује да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање у овој правној ствари непотпуно утврђено.

Одредбом члана 148. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да уговор ствара права и обавезе за уговорне стране.

Тужилац је средства добијена по основу субвенционисаног уговора о кредиту закљученог са Ванса ... ставио на располагање ДД, правном претходнику тужених. Уговорни однос између тужиоца и правног претходника тужених, представља нов и независан правни посао који одговара уговору о зајму. Одредбом члана 557. Закона о облигационим односима прописано је да се уговором о зајму обавезује зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари исте врсте и истог квалитета. Тужилац је на рочишту 02.11.2020. године изјавио да су по одобрењу другог по реду кредита, кредитна средства доспела на његов банковни рачун, али да не зна ништа о околностима под којима је тај новчани износ пребачен или исплаћен ДД, што је захтевало утврђење тачног износа који је тужилац, како тврди, ставио на располагање правном претходнику тужених и услова под којим је то учињено. Тужилац тврди да је договор био да се ДД стара о враћању тих кредита и да тужилац не мора да се брине, али наведено изјашњење тужиоца није праћено утврђењем тачне садржине договора између тужиоца и ДД као уговорних страна у односу и на чињеницу на који начин је ДД требало да извршава своју обавезу плаћања према тужиоцу (код чињенице да је номинални носилац кредита био тужилац) и у којим роковима. Тужилац је био у обавези да износ кредита са каматом банци врати у две рате у року од годину дана и тужилац тужбени захтев у овој парници доводи у везу са овим уговорним односом, па је код оваквих навода остала неразјашњена околност да ли је обавеза враћања новца тужиоцу од стране ДД зависила од тога да ли је и када номинални корисник кредита вратио банци новац, па стога и питање доспелости потраживања тужиоца, с обзиром да је поступак извршења обустављен, а кредит банци није враћен.

Такође, констатација да стање дуга на дан 29.08.2014. године износи 11.111,80 евра не даје одговор на питање да ли је у овај износ урачуната главница и камата, јер

од тог питања зависи и одговор на питање да ли се на целокупан износ може досудити камата, с обзиром на начело забране обрачунавања камате на камату.

Због наведеног, другостепена одлука је морала бити укинута на основу члана 416. став 2. ЗПП.

У поновном поступку, другостепени суд ће расправити садржину уговорног односа између тужиоца и правног претходника тужених у погледу висине новчаних средстава за које тужилац тврди да их је ставио на располагање, услове под којим је то учињено и питање доспелости потараживања према туженима, па ће оценити основаност тужбеног захтева са аспекта материјалног права које то питање регулише.

Укинута је и одлука о трошковима поступка, јер зависи од коначног решења.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић